

v Idrijo pelje, do hataljskega mosta, in od tod na desno pride po grapi do toplic, vendar pa se pot precej po grapi vleče, skozi katero so tačas Tominci iz Cerkne (Kirchheim) tovorili v Loko. Zdaj pa, kakor se sliši, bo ravno tam cesta iz Tomina na Trato peljana (ravno memo Kopačnice. Od te vode sem tudi že jez svojemu bratu v Ljubljani pripovedoval in on me je že takrat nagovarjal te toplice razglasiti; toda menil sem, da je to že ljublj. gosp. naravoslovcem znano — in tako je vse zaostalo. Ako hoče kdo od tega kaj več in bolj natanko zvediti, naj se v staro Oslico oberne do gosp. fajmoštra g. Hueber-ja, katerim je gotovo mar za to posebnost njih kraja *). A. Lauter.

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz okolije belih Kranjcov. * Čeravno sledečih vestic gospod pisatelj ni namenil občinstvu, ampak le vredništvu, se nam vendar na vsako stran za očiten razglas važne zde. „Recite vredniku Novic — piše gosp. H. svojemu prijatlu — naj brez vse skerbí se prime pisave o glagolih, kakor jo je gosp. Navratil v „Novicah“ nasvetoval, ker v slovenskem jeziku nepokvarjeni beli Kranjci govorijo ravno tako, kakor je gosp. Navratil v svojem neprecenljivem sestavku pisal. Ni tedaj izmišljeno, kár nam priporoča, ampak živo je med ljudstvom. Le nekaj malega je preveč terdil, ker raba nedoveršivnih glagolov, ki je prav primerna v govorih, v katerih se kaj pripoveduje, ni vselej dostojna v nagovorih, ampak le tadaj, ako djanje, kakor Kopitar uči, je zares terpežno. Na priliko: „jez tebi zapovedujem“, „jez tebe rotim“, „jez tebi dajem“ itd. se zamore le tedaj rabiti, ako se mu („tebi“) pripoveduje, da se mu zapoveduje itd. V nagovorih pa ne bo ta oblika nikdar obveljala, ampak „zapovem ti“, „zarotim te“, „na! to tebi dam“. Beli Krajnec natanko tako govori, kakor je gosp. Navratil učil; le o tem, kar sem ravno rekel, ga je preslišal in je potem enmalo zašel. Če bi to malenkost opustil, je vse drugo živa resnica.“

Iz Ljubljane. Novoizvoljeni svitli knez in veliki škof goriški gg. Andrej Gollmayer bojo, kakor smo za gotovo zvedili, spomladi nastopili svojo visoko službo v Gorici, kamor jih že željno pričakujejo.

Novičar iz raznih krajev.

Z lastnoročnim pismom Njih veličanstva od 7. t. m. je dosedanji deželni poglavar v Benedkah vitez Toggenburg za ministra kupčijstva, obertnijstva in javnih stavb izvoljen. Baron Gehringer, kateri je bil dosihmal mestominister, je izvoljen za deržavnega svetovavca. Govori se, da nova kupčijska in obertnjska postava, ki je bila za razglas že pripravljena, se bode tako dolgo zadržala, dokler novi minister ne prevzame službe. — Osnova nove občinske ali srenjske postave je za končno posvetovanje pripravljena. — C. k. ministerstvo bogočastja in nauka je vnovič poterdilo pravilo, da se imajo otroci vsih vasi ene fare vsolati v tiste ljudske šole, ki so v farnem okolišču. — Tudi je ravno to ministerstvo določilo, da red častne stopnje učiteljev na glavnih šolah se ne ravna po tem, ali učitelj uči v višjem razredu tiste šole, ampak le po službenem času pri tisti šoli. — Ravno to ministerstvo je razglasilo vodila, po katerih se imajo pri vsih nižjih realnih šolah nedeljske in, če je mogoče, tudi večerne šole za rokodelce osnovati. — Grof Esterhazy, avstrijski

*) Hvala lepa za prijazno nazvestje! Častitega gosp. fajmoštra Hueberja še prosimo, naj bi nam vediti dali: koliko stopinj toplote ima Kopačnica in ali nima voda kakošnega posebnega okusa in duha, po katerem se že brez kemijske preiskave spoznati dá, ali imajo toplice tudi kakošne rudninske drobce v sebi. Vred.

poročnik pri pruski vladi, se je spet vernil v Berlin. — V Terstu je bilo te dni na rajtingo francozke vlade 20.000 starov ječmena kupljenih. — Novice iz Krima segajo do 1. t. m. Čeravno se do tega dneva ni stan pred Sevastopoljem nič premenil, se je vendar zdaj zvedilo, da od 15. do 29. januarija so Rusi po malem 6krat iz terdnjave planili nad Francoze in Angleže in se z njimi zbili, potem pa se spet vernili nazaj; mertvih na obéh straneh nikoli ni veliko bilo, ali 23. januarija je vendar napad tako silen bil, da je nek 3000 Francozov obležalo. Koliko je resnice na ti povesti, se za gotovo ne vé; toliko pa je gotovo, da po ti bitvi so se z vojskovodjem nezadovoljni Zuavi v francozkem taboru tako spuntali, da se jih je 400 uklenjenih v Carigrad poslalo, od kodar jih je angleška ladja v Toulon na Francozke peljala. Kar se spomlad bliža in armadi ne manjka obleke in živeža več, spet bolj dobre volje prenaša nadloge sila težavne vojske. Ko je hud mraz nastopil in so vode zamerzile, je rusovska armada v taboru pred Eupatorijo in Perekopu toliko pomanjkanje pitne vode terpela, da je več vojakov pomerlo in več konj pocpalo. Nobeden ne verjame, da bi se pred mescom sušcom vojska začela. — Carevič Mihael je hudo zbolel, pa mu je spet odleglo. — Ukaz rusovskega cara, ki je te dni došel vojskovodjem, da naj se pomaknejo z vso, proti avstrijski meji blizo Krakove postavljeno armado nazaj, se opira po verjetnih zagotovilih na dogovor pruske vlade z rusovsko, da naj ta nikar ne napade avstrijske armade, ampak le v brambo se postavi. Pruska vlada želi s francozko vlado skleniti posebno pogodbo, ki je soglasna z zavezo, katero ste 2. dec. sklenile francozka in angleška vlada z avstrijsko; avstrijska vlada nima nek nič zoper to. — Perzija zmiraj bolj stopa na stran rusovsko; to beli Turkom zlo glavo in zato ste angleška in francozka vlada poslale zadnje pismo perzijanskemu šahu (caru): naj pové, s kom derži. — Vojskine francozke in angleške ladje so zapustile svoje luke, in se podale na černo morje zasest rusovske luke. — Kraljica angleška je 8. dan t. m. v Windsoru svoje nove ministre v prisego vzela. — Admiral Napier, ki se je lani s preveč ošabnim geslom: „fantje! brusite nože“ na izhodno morje podal, pa s tistimi fanti le Kronstadt ogledaval ne pa ga napadel, je unidan pri nekem kosilu mestnega župana v Londonu odkritoserčno povedal, da je prezgodaj dal „nože brusiti“. — Zdaj delajo Angleži na vso moč nove priprave za vojsko na izhodnem morji. — Od svatbe kneza črnogorskega smo dalje slišali, da zbrano ljudstvo se je gostilo pod milim nebom, ker je vreme prav spomladansko bilo; 400 veder vina, 30 volov in 100 pečenih koštrunov so povžili židane volje med petjem, godbo na goslih in plesu. — Včerajni „Börsenbericht“ je prinesel govorico, da je rusovski car izdal nov razglas (manifest), v katerem narod svoj k orožju kliče.

Stan kursa na Dunaji 12. februarija 1855.

Obligacije	5 %	82 1/2 fl.	Esterhaz. srečke po 40 fl.	83 fl.
deržavnega	4 1/2 %	71 5/8 "	Windišgrac. " "	20 " 28 3/4 "
dolga	4 %	64 "	Waldštejn. " "	20 " 28 1/4 "
	3 %	50 "	Keglevičeve " "	10 " 11 "
	2 1/2 %	41 "	Cesarski cekini.	5 fl. 56
Oblig. 5% od leta 1851		B 94 "	Napoleondor (20 frankov)	9 fl. 54
Oblig. zemljiš. odkupa 5%		73 "	Suverendor	17 fl. 20
Zajem od leta 1834 . . .		220 "	Ruski imperial	10 fl. 43
" " 1839 . . .		121 "	Pruski Fridrihsdor . . .	10 fl. 40
" z loterijo od leta 1854		106 1/2 "	Angleški suverendor . .	12 fl. 26
" národní od leta 1854		85 3/4 "	Nadavk (agio) srebra:	
			na 100 fl.	27 1/4 fl.

Loterijske srečke:

na Dunaju } 7. februarija 1855: 77. 79. 53. 30. 7.
v Gradcu } 53. 4. 75. 84. 29.
Prihodnje srečkanje bo na Dunaju in v Gradcu 17. februarija 1855.